

N:o 1.

Af friherre **Klinckowström**, *angående åtskilliga reservations- och förslagsanslags förändrande till bestämda anslag.*

Vid 1881 års riksdag väckte jag en motion, n:o 2, i Riksdagens Första Kammare angående statsregleringen för år 1882. Vid 1884 års riksdag förnyade jag denna motion. Ehuru Riksdagen af flera skäl, hvilka skulle blifva för vidlyftiga att här utreda, *då* icke fäste afseende vid denna min motion, anser jag tiden vara inne att i väsentliga delar förnya densamma, emedan jag hoppas, att Riksdagen nu skall finnas mera benägen att bifalla de med samma motion afsedda syften.

Redan länge har inom landet allt mer allmän klagan försports öfver det besinningslösa anslagsslöseri, som vid våra statsregleringar gjort sig gällande, synnerligen allt sedan vår senaste representationsförändring. Man har med skäl gjort sig den frågan, huru detta kommer sig, och hvarför folkets ombud ej vilja, deras pligt likmätigt, med mera kraft och allvar sätta yxan till roten af detta onda och bortrensa allt sådant i riksstaten, som befordrar detta bekymmersamma finansiella tillstånd, hvilket urartat derhän, att vi under senare tider nödgats vidtaga ganska betänkliga åtgärder för att fylla de lavinartadt sig ökande anslagsbehofven, nemligen att oskäligt beskatta de fattiga och obemedlade folkklasserna för dessas nödvändiga lefnadsbehof och få så kallade njutningsartiklar — och att fylla de återstående utgifternas penningekraf med ut- eller inrikes lån.

Hvar och en, som uppmärksamt genomgår statens räkenskaper, *Bih. till Riksd. Prot. 1897. 1 Saml. 2 Af'd. 1 Band. 1 Häft. (N:o 1.)* 1

sådana de genom offentligt tryck äro allmängjorda, inser med bekymmer, att äfven mycken oreda i statsregleringen och svårighet att finna nödiga medel till statsbehofvens fyllande förorsakas deraf, att å ena sidan en orimlig mängd *reservationsanslag* binder onödigtvis flera millioner af statens medel för onödiga anslags möjliga anspråk; under det att å andra sidan obetänkt lemnade medgifvanden rörande *förslagsanslagen* framkallat en sådan hushållning med obegränsade anspråk, att dessa anslags nominella belopp öfverskridas med flera millioner kronor, hvilka måste förskjutas af stats- eller riksgäldskontoret, slutligen ersättas genom statens tillgångar och, när dessa icke förslå, genom skatteförhöjningar, hvilka äfven *de* oftast och till största beloppet träffa de mindre be- medlade klasserna, eller slutligen genom lån. Dessa båda slag af anslag äro verkliga kräftskador, hvilka måste bortskäras från statsregleringen, så vida man ej vill slutligen se hela samhällskroppen ruttna bort genom deras förpestande utbredning. Hvarje ledamot af Riksdagen är skyldig sitt samvete och folkets förtroende att lägga handen vid denna, väl svåra, men ej omöjliga operation, och följderna skola blifva välgörande för det skattdragande folket.

Jag vågar hoppas, att regeringen ej skall finna det förkastligt, att Riksdagen sålunda söker bringa ordning och reda i statsregleringen och bemödar sig nedpruta riksstatens allt för höga belopp. En regeringens främste rådgifvare har vid flerfaldiga tillfällen uttalat sig i med dessa mina åsikter nära öfverensstämmande rigtning, när han i Andra Kammaren yttrat sig öfver åtskilliga statsregleringar. Staten behöfver i sanning samla sina tillgångar för att bestrida kostnaderna för verkliggörandet af de många stora samhällsfrågor, hvilka ännu vänta på sin lösning.

När landet under de många goda år, som följt efter hvarandra, på ett besinningslöst sätt slösat bort och förspilt sina stora tillgångar — hur skall det väl då kunna möta de olyckor och svårigheter, som kanske stunda, om krig, hungersnöd eller allmänna farsoter skulle hem-söka oss? Vore det ej godt att då hafva några hopsparade tillgångar att lindra nöden, bekläda och lifnära landets försvarare samt möta bristerna och behofven.

Genomgår man riksstaterna under de senaste 49 åren, så finner man, att ännu uti 1835 års riksstat voro så väl *reservations-* som ock *förslagsanslag* alldeles okända, och samtliga i nämnda riksstat förekommande anslag voro bestämda. Uti 1841 års riksstat förekomma deremot 4 *reservations-* och 33 *förslagsanslag*. De förra utgjordes af anslagen för:

Möteskostnader	186,669 rdr bko.
Ersättning för dagportioner vid indelta regementenas marsch till och från mötena	9,000 „ „
Durchmarschkostnader (kombineradt reservations- och förslagsanslag)	20,000 „ „
Lappmarkens ecklesiastikverk (kombineradt reservations- och förslagsanslag)	6,200 „ „
Summa	221,869 rdr bko.

Uti 1842 års riksstat förekomma endast 4 reservationsanslag till samma ändamål och belopp som det näst föregående året; men deremot hafva förslagsanslagen här ökats till 42.

Uti nästföljande eller 1845 års riksstat uppgår reservationsanslagens antal till 12, nemligen för:

Exercisskvadroners underhåll	37,500 rdr bko;
Möteskostnader	186,669 „ „
Ersättning för dagportioner vid indelta regementenas marscher från och till mötena	9,000 „ „
Artilleriet	347,444 „ „
Fouragering af artilleriets legda hästar	126,077 „ „
Krigskollegii departement	666,666 „ „
Durchmarschkostnader	20,000 „ „
Rese- och traktamentskostnader för städers magistrats- personer och borgare vid besigtningar	900 „ „
Lots- och fyrstaterna	115,519 „ „
Sockenkartors upprättande	3,000 „ „
Löneförhöjning för landtmätare	6,000 „ „
Lappmarkens ecklesiastikverk	6,200 „ „
Summa	1,524,975 rdr bko.

Det blefve för vidlyftigt att följa på spåren, i alla riksstaterna, det missbruk, som egt rum med reservations- och förslagsanslagen. Följande förhållande mellan de *bestämda* samt *reservations-* och *förslags-*anslagen må likväl, till ledning för omdömet, här nedan uppgifvas:

Anslag enligt riksstaten:	På ordinarie stat:			På extra stat:		
	Bestämda	Reserva- tions	För- slags	Bestämda	Reserva- tions	För- slags
År 1850	218	15	42	48	—	—
” 1860	214	32	45	131	—	3
” 1870	234	43	54	55	1	2
” 1880	283	55	79	95	—	6
” 1881	277	55	73	95	—	4
” 1882	158	60	72	102	—	1
” 1883	156	62	73	101	—	2
” 1884	156	62	72	110	—	3

Det blefve måhända för vidlyftigt att fullfölja uppräknandet intill senaste tid af dessa olika anslag och deras otroliga tillväxt. För senaste statsreglering enligt 1897 års riksstat utgjorde:

Anslag enligt riksstaten:	D e r a f						
	På ordinarie stat:				På extra stat:		
	Anslagen inalles	Bestämda	Reserva- tions	Förslags	Bestämda	Reserva- tions	Förslags
1:a hufvudtiteln	17	17	—	—	—	—	—
2:a ”	24	11	2	9	2	—	—
3:e ”	11	10	—	—	1	—	—
4:e ”	67	14	19	17	17	—	—
5:e ”	36	15	5	8	8	—	—
6:e ”	78	22	11	12	32	—	1
7:e ”	45	11	5	18	10	—	1
8:e ”	156	31	14	22	88	—	1
9:e ”	23	18	1	4	—	—	—
Utom hufvudtitlarna	2	—	—	—	2	—	—
Summa	459	149	57	90	160	—	3

Jemför man först den tillväxt reservationsanslagen erhållit under de flera år, som utgöra föremålet för vår undersökning, så befinnes att dessa anslag, hvilka år 1835 icke ens förekomma i riksstaten och år 1841 endast uppgå till ett antal af 4, ökat sig med en sådan hastighet, att de år 1850 utgöra 15, år 1860 ökats till 32 och derefter varierat mellan 39 (år 1878) och 62 (år 1884), ehuru de något nedgått 1897 eller till 57.

Såsom förut blifvit antydt, uppstår den icke oväsentliga oordningen uti statsregleringen *derigenom*, att dessa reservationsanslag, med sina hopade besparingar, undandraga sig Riksdagens kontroll och disposition, då endast statsräkenskaperna för 3 år äldre än det, som skall regleras, framläggas för Riksdagen och, hvad ännu värre är, de betydliga *reservations*, hvilka hopas på grund af dessa anslag, äro helt och hållet förlorade för blifvande statsreglering, emedan de uppsamlas i stats- och riksgäldskontoret endast för *det* ändamål, hvarför hvarje sådant anslag ursprungligen afses. Dessa reservationer äro numera ganska betydliga.

I första rummet *reservationsanslagen*, hvilka utvisa följande belopp:

Ar.	Kronor.
1841	305,803
1850	2,345,883
1860	3,134,537
1870	9,602,201
1880	18,562,540
1881	15,827,642
1882	14,310,856
1883	14,554,816
1884	14,776,902

För att ej allt för mycket trötta läsaren med fortsättningen af denna sifferuppställning må här endast slutligen nämnas dessa anslags samfälda belopp för år 1895, som utgjorde 17,511,202 kronor.

De reservationer, hvilka, till följd af detta Riksdagarnes besinnings-

*) Enligt riksstaten.

**) Enligt statsutskottets vid 1880 års riksdag betänkande n:o 58, i anledning af väckt motion om utredning rörande statsbristen, pag. 20.

lösa slöseri med beviljande af dylika anslag, hopat sig i statsverkets kassor, äro högst betydliga. De utgjorde för år

1871	9,239,265 kronor;
1872	10,302,479 ”
1873	9,714,761 ”
1874	9,676,825 ”
1875	10,686,167 ”
1876	10,660,997 ”
1877	8,013,685 ”
1878	7,672,808 ”
1879	8,444,727 ”
1880	8,849,602 ”
1881	8,555,989 ”
1882	12,967,910 ”
1883	13,578,124 ”
1884	14,556,096 ”
1885	14,020,029 ”
1886	13,213,891 ”
1887	9,781,943 ”
1888	9,217,832 ”
1889	9,921,424 ”
1890	10,603,497 ”
1891	12,495,866 ”
1892	14,326,516 ”
1893	14,647,312 ”
1894	15,155,239 ”
1895	17,315,433 ”

Om med dessa ofantliga besparingar, öfver hvilka Riksdagen icke mera eger någon dispositionsrätt, *endast* de anslag, hvartill de höra, afsåges, vore det ändå ej allt för galet; men, på sätt flerfaldiga gånger af Riksdagens revisorer blifvit anmärkt, disponerar regeringen dessa reservationer ofta till ändamål, som ej hafva någon gemenskap med de anslag, för hvilka de afsågos, utan för helt andra ändamål;*) och de

*) Se här ett exempel bland många. År 1872 gjordes ett försök att inrätta ett *reserv-artilleri*, och Riksdagen anslog till detta ändamål en årlig summa 31,275 kronor, som allt sedan dess utgått, inberäknadt i det stora *reservationsanslaget* för *artilleriet*. Men enligt 1880 års statsverksproposition föreslogs ett *fästningsartilleri* och såsom tillgång för denna organisation hemställles, att en del eller 26,125 kronor måtte öfverföras från ifrågavarande anslag för artilleriet (1,091,966 kronor) såsom der obehöfigt!!

anmärkningar derom, som af revisorerne framställas, hafva af statsutskottet blifvit besvarade med det inkast, att något afseende dervid ej kunde fästas, då vederbörande Konungens rådgifvare erhållit décharge för sin embetsverksamhet redan ett eller två år förut! För Konungens rådgifvare kan det visserligen vara rätt bekvämt att vara ansvarsfrie och kunna handskas med statens medel huru som helst dem godt synes; men för Riksdagen — hvars disposition öfver statens medel derigenom till en betydlig del omöjliggöres, och hvars kontroll öfver det sätt, hvarpå Konungens rådgifvare uppfylla föreskrifterna i §§ 64 och 65 regeringsformen, ej *kan* åstadkommas — blir detta ett hån mot grundlagen i en af dess må hända viktigaste bestämmelser. En ganska betydlig förlust i räntor för statsverket medföra äfven dessa hopade reservationer, hvilka, som känt är, skola å riksbankens folioräkning insättas och der blifva liggande utan all ränta eller nytta för den allmänna penningrörelsen; en förlust, som å ett medeltal af dessa medel af omkring 16 millioner kronor årligen kan, å 3 procent, beräknas utgöra 480,000 kronor.

Hvad *förslagsanslagen* beträffar, så äro dessa anslag en måhända större anledning till oreda i statsregleringen, än de nyss omnämnda reservationsanslagen. Såsom ofvan nämnt är, voro förslagsanslagen alldeles okända uti 1835 års riksstat. Deremot förekomma de i temlig mängd i 1841 års riksstat, der deras antal är 33. 1842 års riksstat upptager 42 dylika anslag, och sedermera ökas deras antal med nog stark fart. Sålunda utgjorde förslagsanslagens antal i 1870 års riksstat: på ordinarie stat 54 och på extra stat 2, eller tillsammans 56.

För de senare statsregleringarne finnas förslagsanslagen utgöra:

	Ordinarie:	Extra:	Summa:
i 1880 års riksstat	79	6	85
i 1881 " "	73	4	77
i 1882 " "	72	1	73
i 1883 " "	73	2	75
i 1884 " "	72	3	75

Att för de senaste 10 åren fortsätta denna uppgift torde allt för mycket trötta. Må det vara nog för att visa, det hvarken regeringen tröttnat att äska eller Riksdagen att bevilja dylika anslag, att upplysa, det enligt 1897 års riksstat utgjorde förslagsanslagens antal på ordinarie stat 90 och på extra stat 3 eller tillsammans 93.

Faran af dessa anslag, i allmänhet till obegränsade belopp, är

större än man i första ögonblicket anar, emedan de göra regeringen till faktisk herre öfver statsregleringen beträffande desamma, och svenska folkets ombud hafva släppt ur sina händer den dyrbara rättigheten att reglera statens utgifter. Må man icke ursägta sig med att dessa anslag utgöra en obetydlighet: de hafva tillväxt mellan åren 1850 och 1880 med en svindlande fart, nemligen med 100 procent, ehuru deras antal på senaste åren något nedgått. Oförklarligt synes det i sanning, att Riksdagen, hvilken ensam ansvaret för detta slöseri träffar, likväl ej vidare tyckes bry sig derom.

Förslagsanslagens penningebelopp är högst betydligt och utgör för nedan angifna år:

År:	På ordinarie stat:	På extra stat:	Summa kronor:
1850	3,774,897	30,000	3,804,897
1860	6,149,930	—	6,149,930
1870	14,461,740	45,000	14,506,740
1874	23,847,600	239,200	24,086,800
1875	28,783,728	148,000	28,931,728
1876	31,543,892	2,855,000	34,398,892
1877	33,656,846	795,571	34,452,417
1878	34,152,661	44,508	34,197,169
1879	23,409,622	379,432	23,789,054
1880	24,146,147	148,378	24,294,525
1881	21,333,552	89,000	21,422,552
1882	16,740,424	14,661	16,755,085
1883	16,276,054	35,000	16,311,054
1884	16,380,083	210,082	16,590,165

För senaste 13 åren hafva dessa anslag ökats mer än mången anar, hvartill må här tjena såsom bevis, att enligt 1897 års riksstat förslagsanslagens belopp utgjorde:

på ordinarie stat	kronor 37,017,509
och på extra stat	„ 50,000.

Såsom känt är, kunna förslagsanslagen, enligt deras natur och enligt Riksdagens medgifvande, obegränsadt öferskridas, och att detta har skett, derom vittna tillräckligt rikshufvudbokens redogörelser. Väl finnes bland dessa anslag ett ringa antal, som kallas »*förslagsanslag högst*» och hvilka således ej få gå högre än till det i riksstaten bestämda maximum; men dels äro dessa anslag högst fåtaliga, jemförda med de obegränsade anslagens så väl antal som belopp, dels röra de mera obetyd-

liga föremål, som icke gerna kunna gifva regeringen anledning att dem under vanliga förhållanden öfverskrida; såsom exempelvis: karantänsinrättningen på Känso; marinregementet; arfvoden till allmänna ombud vid enskilda banker och kreditinrättningar; lönefyllnad åt statsministern och dylikt mera. Dessa förslagsanslag »högst» förekomma först i 1849 års riksstat, der antalet är ett; sedermera upptagas i riksstaterna för 1870 och 1874 två dylika anslag; i 1875 års riksstat ett; i samma stat för 1877 sex; och i riksstaterna för hvarje af åren 1876 samt 1878—1884 fem dylika anslag o. s. v.

Bristerna i förslagsanslagen äro rätt betydliga och utgjorde för

år 1874	6,224,609 kronor;
„ 1875	5,427,330 „
„ 1876	5,603,129 „
„ 1877	4,770,593 „
„ 1878	3,160,030 „
„ 1879	2,484,483 „
„ 1880	4,909,257 „
„ 1882 *)	2,359,065 „

Då de äldre rikshufvudböckerna under åren 1883—1890 endast upptaga så väl brister som besparingar i statsregleringen på anvisning i kontant» utan att upplysa om det är på *förslagsanslagen*, men detta sker i derefter följande årens rikshufvudböcker, kan jag här endast upptaga bristerna för dessa senare åren. De voro:

år 1891	2,978,140 kronor
„ 1892	3,040,069 „
„ 1893	2,994,266 „
„ 1894	2,130,996 „
„ 1895	3,079,510 „

Hufvudsakligen dessa slags anslag och de brister, de vållade och hvilka ej på annat sätt till stor del af statskontoret kunde betäckas, än genom att söka hjälp från riksgäldskontoret, föranledde vid 1879 års riksdag den anmälan derom från riksgäldskontoret, som i Riksdagens sista timme tvingade kamrarne bevilja ett lån på cirka 13 millioner

*) Enligt statskontorets underdåniga berättelse om statsverkets inkomster jemte förslag till deras beräkning för år 1885. I det Kongl. Maj:ts statsverksproposition till 1884 års Riksdag bifogade statsrådsprotokoll, angående beräkningen af statsverkets inkomster, uppgifves denna brist komma att utgöra 2,520,000 kronor.

kronor. Och om dessa obestämda anslag icke inskränkas eller helt och hållet afskaffas, så skall snart måhända större låns beviljande erfordras för att betäcka de å dessa anslag uppkommande brister *).

Om man exempelvis endast undersöker några få hufvudtitlar af 1884 års riksstat och huru de olika slagen af anslag derinom äro fördelade samt huru Riksdagens anslagsrätt der gör sig gällande, så befinnes, att *Sjette hufvudtiteln*, civildepartementets, anslag äro:

på <i>ordinarie</i> stat	4,446,618 kronor;	
deraf äro		
<i>bestämda</i> : till löner med mera dylikt	2,637,911	
öfriga utgifter	267,802	
	Summa	2,905,713
<i>Reservationsanslag</i>	786,515	
<i>Förslagsanslag</i>	754,390	4,446,618
På <i>extra</i> stat	1,942,382	„
<i>Sjunde hufvudtiteln</i> , finansdepartementets, anslag äro:		
på <i>ordinarie</i> stat	13,418,631	„
deraf äro		
<i>bestämda</i> : till löner med mera dylikt	591,800	
öfriga utgifter	497,393	
	Summa	1,089,193
<i>Reservationsanslag</i>	1,766,670	
<i>Förslagsanslag</i>	10,562,768	13,418,631
På <i>extra</i> stat	501,369	„
<i>Åttonde hufvudtiteln</i> , ecklesiastikdepartementets, anslag äro:		
på <i>ordinarie</i> stat	10,189,466	„
deraf äro		
<i>bestämda</i> : till löner med mera dylikt	2,798,887	
öfriga utgifter	655,900	
	Summa	3,454,787
<i>Reservationsanslag</i>	3,387,689	
<i>Förslagsanslag</i>	3,346,990	10,189,466
På <i>extra</i> stat	1,473,534	„

*) Vid sluträkning af de på riksstatens fjerdre hufvudtitel för året 1882 uppförda ordinarie och extra förslagsanslagen med gjorda utgifter har uppkommit en brist af 722,068 kronor 34 öre, hvilken Kongl. Maj:t den 23 november 1883 befalt statskontoret utbetala. (Se Dagl. Allehanda den 17 december 1883.)

Sammanläggas dessa tre hufvudtitlars partisummor, så befinnes, att de *ordinarie* anslagen utgöra en summa af 28,054,715, och de *extra* anslagen en summa af 3,917,285, allt kronor. De tre hufvudtitlarnes *ordinarie* anslag innehålla tre till deras beskaffenhet olika grupper, nemligen bestämda anslag, reservationsanslag och förslagsanslag.

Granskar man först de *bestämda* anslagen, hvilka här uppgå till 7,449,693 kronor, så bestå de af *dels* löner, aflöningar med mera dylikt, 6,028,598 kronor, hvilkas egenskap att beröra tredje mans rätt gör att de väl kunna ökas, och hvilket under senaste tider skett uti rikt mått genom de af Kongl. Maj:t föreslagna och af Riksdagen beredvilligt bifallna ökade lönestater; hvaremot någon minskning eller indragning af dessa slags anslag grundlagsenligt icke kan göras utan att uppföra lörens innehafvare på indragningsstat; — *dels* utgöres den återstående delen af nu ifrågavarande bestämda anslag, 1,421,095 kronor, af alla öfriga bestämda utgifter, hvilka väl af Riksdagen kunde och borde vid hvarje statsreglerings uppgörande granskas och jemkas, men hvilket i regeln, illa nog, *icke* sker, så vida ej Kongl. Maj:t deri föreslår någon förändring på grund af då skedd utredning.

Hvad de två öfriga grupperna af de tre ifrågavarande hufvudtitlarnes *ordinarie* anslag beträffar, utgöras de af *reservationsanslagen*, 5,930,874 kronor, hvilka, såsom sådana en gång af Riksdagen beviljade, sedermera i allmänhet fortgå från den ena statsregleringen till den andra, hvarje anslag med sina egna *reservationer*, stundom uppgående till en half million kronor eller mera, och hvarje sådant anslag varande en liten statsreglering i smått, med hvilken Riksdagen icke vidare anser sig hafva något att skaffa. Sist komma *ordinarie* statens *förslagsanslag*, hvilka för de tre ifrågavarande hufvudtitlarna i 1884 års riksstat uppgå till sammanlagdt 14,674,148 kronor. Dessa anslag äro af den för statskassan *mest farliga* beskaffenhet, emedan Riksdagen genom deras beviljande likasom öppnar statens kassakista till regeringens fria disposition, och att hon deraf flitigt begagnar sig, visa de till flera millioner kronor uppgående *bristerna* å dessa anslag, som af andra statens tillgångar måste betäckas eller genom ökade skatter utkrävas.

Den mest konservative riksdagsman måste medgifva, att — då på en *ordinarie* anslagssumma å sju, åtta och nio hufvudtitlarna af omkring 28 millioner, tack vare reservations- och förslagsanslag samt löner och aflöningar, för närvarande endast 1,421,095 kronor kunna af Riksdagen regleras, men äfven denna ringa del af den *ordinarie* statsregleringen af honom förbigås utan att behandlas, ehuru grundlagsenligt

reglering af *alla* anslagen borde ske — hela denna viktiga fråga kommit på afvägar och ej på annat sätt kan komma i de rätta hjulspåren *än genom reservations- och förslagsanslagens indragning och den ordinarie statsregleringens granskning och jemkning vid hvarje riksdag.*

Äro vare sig reservations- eller förslagsanslagen numera så nödvändiga, att de icke kunna undvaras, utan att statsförvaltningens orubade gång deraf skulle lida? Jag tror det *icke* och vill här nedan söka bjuda skäl för denna min mening. Främst talar erfarenheten mot bibehållandet af dessa anslag, då, såsom jag redan omnämnt, hvarken det ena eller det andra slaget deraf återfinnes i 1835 eller, så vidt jag vet, i föregående årens riksstater. Och likväl hade under dessa tider, då riksdagarne återkommo endast hvar femte eller tredje år, vida flere skäl talat för dylika anslags införande i vår statsreglering *då*, än hvad *nu* är fallet, med våra årliga riksdagar; hvarjemte, om nödiga utgifter uppstå, hvilka ej hunnit blifva af Riksdagen förutsedda eller pröfvade, de å hufvudtitlarne uppkommande allmänna besparingar kunna af Kongl. Maj:t, enligt Riksdagens föreskrifter, få användas. Dessa allmänna besparingar äro just icke så obetydliga, utan lemna en omtänksam och hushållsaktig regering betydliga medel i händer att bestrida nödiga tillfälliga utgifter.

De ifrågavarande besparingarne utgjorde, så vidt jag af statsverkets räkenskaper kunnat finna, för

år 1842	146,397 kronor,
„ 1852	85,143 „
„ 1857	1,429,113 „
„ 1862	1,056,215 „
„ 1870 *)	1,259,171 „
„ 1871	330,745 „
„ 1872	376,558 „
„ 1873	812,998 „

*) Intill detta år inklusive upptog rikshufvudboken å de ordinarie anslagen den besparing, som kunde användas inom hvarje hufvudtitel, enligt Rikets Ständers generella medgifvande; men sedermera bortfaller, illa nog, hela denna kolumn, och endast *den* besparing, som kommer Riksgäldskontoret till godo, uppföres. Männe hufvudtitlarne enskildt tillhöriga medel utgöra eller ingå i dessa besparingar?

**) Se Riksdagens revisorers berättelse af år 1875, rörande revision af statsverkets räkenskaper för år 1873, pag. 40.

år 1874	1,129,867	kr.	
„ 1875	1,067,833	„	
„ 1876	1,382,487	„	*)
„ 1877	1,264,038	„	
„ 1878	1,648,006	„	
„ 1879	809,651	„	
„ 1880	1,074,003	„	
„ 1881	524,708	„	
„ 1882	547,327	„	
„ 1883	656,596	„	
„ 1884	483,954	„	
„ 1885	710,010	„	
„ 1886	— —	„	
„ 1887	788,058	„	
„ 1888	575,183	„	
„ 1889	938,336	„	
„ 1890	802,502	„	
	I förslagsanslag.		I öfriga anslag.
„ 1891	422,179	„	71,230 kronor
„ 1892	315,340	„	136,805 „
„ 1893	404,597	„	12,687 „
„ 1894	644,917	„	76,760 „
„ 1895	1,105,770	„	34,126 „

Ett ytterligare skäl, att borttagandet af vare sig reservations- eller förslagsanslagen *icke* skall i allmänhet förorsaka någon betydligare rubbning eller olägenhet i statsverkets jemna gång, är äfven att finna deruti, att numera statsregleringen ej, såsom förr egde rum, verkställas för samma år riksdagen hålles, utan alltid för ett år senare, så att regleringen alltid har tid att till den årligen sammanträdande Riksdagen framställa sina förslag, när förändringar äro erforderliga i de ordinarie anslagen, och styrka detta med vederbörliga utdrag ur statens räkenskaper.

Att statsverket ej kan sakna nödiga medel för de af Riksdagen bestämda utgifter, äfven om större delen af nuvarande reservations- och

*) Dessa äro de i rikshufvudboken s. k. »utgiftsanslagen enskildt tillhörande upp-
bördsmedel». Dessutom förekomma i nämnde bok s. k. »besparingar i statsregleringen å
öfriga anslag», för år 1876: 397,817 kr. (pag. 52), för år 1877: 465,107 kr. (pag. 52);
för år 1878: 2,293,951 kr. (pag. 52).

förslagsanslag förändrades till bestämda anslag, synes af de icke obetydliga *fonder*, som finnas på de flesta hufvudtitlarne till regeringens disposition, oberäknadt reservationerna.

Rättast torde vara att på en gång borttaga alla reservations- och förslagsanslag, utom de, hvilka, på grund af omsorgsfull pröfning af Riksdagen, kunde anses oundgängligen nödvändiga, om några sådana verkligen finnas. Men på det ej nu, vid denna riksdag, hela denna fråga må undanskjutas till en obestämd framtid, på grund af de obotfärdiges förhinder att ingå på en dylik generel anhållan, vill jag längre ned i denna motion specificera de anslag, hvilka utan synnerlig afsaknad kunna upphöra att såsom *reservations-* eller *förslagsanslag* i riksstaten upptagas, utan i stället med sina nuvarande belopp eller andra, om så nödigt pröfvas, såsom *bestämda* anslag der fortfarande uppföras.

Hvad de uti statsregleringen förekommande *ordinarie anslagen* beträffar, så måste desamma, åtminstone föreskrifves detta i grundlagen, af hvarje Riksdag genomgåas och bestämmas, lika som det sker med de extra anslagen. Sådant har likväl icke i allmänhet egt rum, oaktadt det varit väl behöfligt, emedan, när stundom någon utredning skett af regeringen i detta afseende, det visat sig att stora tillgångar hopat sig på vissa anslagstitlar, och stundom de ändamål, hvartill anslag beviljats, visat sig vara förfelade, men anslaget, ehuru oanvänt, likväl fortfarande utgått.

Väl har man stundom hört tvifvel uttalas, huruvida Riksdagen skulle ensam hafva rätt att förändra ett på ordinarie stat uppfördt anslag, utan att dertill äfven skulle erfordras regeringens samtycke. Men utom det att deremot tala grundlagens bestämmelser, hvilka ej känna någon som helst skilnad mellan ordinarie och extra anslag, utan endast nämna »*statens reglerande*», har äfven all erfarenhet under förflutna riksdagar bevisat, att *ordinarie* anslag blifvit förändrade *ensamt* af Rikets Ständer eller af Riksdagen, utan att Kongl. Maj:t (regeringen) haft något att dermed skaffa. För att bevisa detta mitt påstående med fakta, må här omnämnas några af de många tillfällen och de särskilda *ordinarie* anslag, som blifvit förändrade, för att nuvarande ledamöter af Riksdagen icke måtte tro, att denna reglering af de ordinarie anslagen är någon *ny* fråga.

Vid 1817—1818 årens riksdag indrogo Rikets Ständer vid kanslistyrelsen två dess ledamöter genom att sätta dem på indragningsstat, med bestämmelse att, vid innehafvarens död, ifrågavarande löner skulle upphöra (se ifrågavarande riksdags X:e samling, pag. 386).

Vid 1823 års riksdag: Uppå Ölands läns stat funnos tre plan-

terings-hagvaktarelöner uppförda med tillsammans 250 riksdaler; men som desse vaktbetjente då syntes öfverflödige, sedan Ölands utmarker blifvit delade, så tillstyrkte statsutskottet, att berörda löner måtte från andra hufvudtiteln öfverflyttas till allmänna indragningsstaten, för att vid dåvarande innehafvares afgång indragas. (Se ifrågavarande Riksdags samling IV, 2, pag. 1312). Detta blef af Riksdagen bifallet. (Se samling X, 1, pag. 647).

Det anslag af 10,000 riksdaler (under dåvarande åttonde hufvudtiteln), hvilket till ackordsersättning för militära beställningar, som kunna blifva indragna, hittills varit uppfördt, och hvarå besparingar de förra åren egt rum, funno Rikets Ständer af denna anledning böra till 6,000 riksdaler nedsättas. (Se ifrågavarande Riksdags samling X, 1, pag. 666).

Remisslage å åttonde hufvudtiteln nedsattes från 9,000 till 3,500 riksdaler. (Se ifrågavarande Riksdags samling X, 1, pag. 672).

Anslag till restitution af origtigt debiterade och uppburna medel nedsattes från 6,000 till 4,000 riksdaler (Ibidem).

Det till pensioner för blesserade officerare och underofficerare varande anslag, 5,500 riksdaler, minskades till 5,000 riksdaler. (Se ifrågavarande Riksdags samling X, 1, pag. 678).

Det på dåvarande tredje hufvudtiteln för de administrativa militärverken till skrifmaterialier, ved och ljus m. m. bestådda anslag, 10,000 riksdaler årligen, minskades till 7,000 riksdaler. (Samlingen X, 2 pag. 103).

Vid 1828—1830 årens riksdag. För Kungsängarnes bergning beräknade anslag, år 1823 bestämdt till 6,256: 15: 9, blef helt och hållet från bestämda statsutgifter uteslutet. (Se ifrågavarande Riksdags samling IV, 2 band 2:a häft., bet. n:o 147, pag. 305).

Vid 1840—1841 årens riksdag. Det på åttonde hufvudtiteln till extra utgifter under föregående riksdag med 100,000 riksdaler uppförda anslag minskades nu till 50,000 riksdaler. (Se ifrågavarande Riksdags samling X, n:o 165).

Ett anslag till dramatiska teatern å 4,500 riksdaler blef indraget (Samlingen X, n:o 172).

De 6 militärdistrikters befälhafvarelöner föreslogo Ständerna måtte minskas till 5,000 riksdaler banko från 6,000 riksdaler, som dessa befälhafvare förut uppburit; nemligen i den mån de dåvarande generalbefälhafvarne afgingo, hvarigenom 9,000 riksdaler riksmünt blefvo tillgängliga, som Ständerna fördelade till 3 generalspensioner, hvardera å 3,000 riksdaler riksmünt (Se samlingen IV, 1, betänkandet n:o 173).

Hittills för öfverkommendanten i Stockholm utgående arfvode 600 riksdaler indrogs (Ibidem).

Kavalleri- och artillerihästars remontering, skoning m. m. nedsattes från 30,675 riksdaler 32 skilling till 28,000 riksdaler banko.

Det för försvarsverket i allmänhet till krigskollegii departement hittills utgående anslag, 696,000 riksdaler, nedsattes till 666,666 riksdaler 32 skilling banko (deri inbegripna 22,500 riksdalers auslag till rotetfriketsafgiften).

Värfnings- och rekapitulationspenningar, 10,000 riksdaler, indrogos.

Durchmarschkostnader, 25,000 riksdaler, nedsattes till 20,000 riksdaler; men såsom reservationsanslag.

Oförutsedda utgifter, 50,000, nedsattes till 45,000 riksdaler.

Ministerstaten nedsattes från 266,666: 32 till 200,000 riksdaler banko.

Vid 1847—1848 årens riksdag. Anslaget till salpeteruppköp, 194,000 riksdaler, nedsattes till 180,000 riksdaler. (Se ifrågavarande Riksdags underdåniga skrifvelse n:o 128).

Vid 1850—1851 årens riksdag yttrade sig Ständerna rörande bergskollegium sålunda: »Då Rikets Ständer anse det ringa antal mål, som numera tillhöra bergskollegii pröfning och afgörande, kunna, utan mehn för ärendenas behöriga handhafvande, tillåta en förminskning uti detta verks embets- och tjenstemannapersonal, hvilket visar sig deraf, att för närvarande flera embeten och tjenester inom bemälda kollegium stå lediga, — hafva Rikets Ständer uti anslaget till bergskollegium, nu utgörande 16,893 riksdaler, beslutat en nedsättning af 3,504 riksdaler — — — i sammanhang hvarmed Rikets Ständer underdånigst dels öfverlemna till Kongl. Maj:ts bepröfvande, att vidtaga den indragning uti bergskollegii tjenstemannapersonal, som, i följd af nu beslutade nedsättning i anslagssumman, kan blifva nödvändig och utan olägenhet låter sig verkställa; dels anhålla, att Eders Kongl. Maj:t tacktes till Riksens näst sammanträdande Ständer aflåta nådig proposition om den förändrade reglering af bergsslagsstaterna, som af omständigheterna kan påkallas.» (Se Rikets Ständers underdåniga skrifvelse n:o 171).

Vid 1859—1860 årens riksdag. Anslaget för salpeteruppköp, enligt senaste riksdagsbeslutet uppfördt till 270,000 riksdaler och af Kongl. Maj:t nu föreslaget att nedsättas till 200,000 riksdaler, blef af Ständerna nedsatt till 110,000 riksdaler.

Vid 1868 års riksdag. Vid regleringen af utgifterna under tredje hufvudtiteln nedsattes anslaget för ministerstaten från 479,200 riksdaler till 457,950 riksdaler, deraf *tillfälligt* anslag till öfvergående utgifter 45,750 riksdaler. (Kongl. Maj:t hade föreslagit 457,950 riksdaler, deraf 17,700 riksdaler *tillfälligt* anslag till öfvergående utgifter).

Vid 1871 års riksdag. Å tredje hufvudtiteln, som förut å minister-

staten haft i 1871 års stat uppförda 340,500 riksdaler, hade Kongl. Maj:t i sin proposition till Riksdagen föreslagit 340,800 riksdaler. Riksdagen nedsatte samma anslag nu till 300,000 riksdaler samt, såsom tillfälligt anslag, till öfvergående utgifter 40,500 riksdaler.

Å fjerde hufvudtiteln minskade Riksdagen anslaget till artilleriregementena med 650 riksdaler, och anslaget till lega för hästar vid artilleriets och pontonierbataljonens exercis minskades med 5,400 riksdaler.

Vid 1874 års riksdag. Vid justitierevisions-expeditionen indrogos då vakante: 1 revisionssekreterare-, 1 protokollssekreterare-, 1 kanslist- och en kopistbefattning; hvarför anslaget nedsattes med 10,800 kronor.

Anslaget till kommerskollegium minskades med 6,000 kronor, utgörande lönen för presidenten, hvilkens embete nu var vakant.

Hvad senaste riksdagar beträffar äro de få tillfällen ännu i friskt minne, då Riksdagen minskat *ordinarie* anslag, som befunnits för höga eller kunnat utan olägenhet minskas.

Någon skilnad mellan *ordinarie* och *extra statsreglering* fans ej för längre tid tillbaka. Den *ordinarie* staten var den enda, som då reglerades, och detta skedde vid hvarje riksdag.

Enligt underdåniga betänkandet angående uppgjord jemförelse emellan svenska folkets skatter samt stats- och riksgäldsverkets utgifter 1810—1850 (afgifvet den 4 juni 1855) fans vid 1810 års och alla följande statsregleringar en hufvudtitel i riksstaten (den 8:de), som innefattade allmänna och extra utgiftsstaten och som var, om man så vill, en slags *extra utgiftsstat*, ehuru af mindre betydighet. Derjemte beslöts stundom, att för *en gång* vissa anslag till bestämda ändamål skulle utgå^{*)}. Men någon *extra statsreglering* förekom ej förr än från och med 1823 års och följande riksdagar, då Rikets Ständer fastställde, utom de under riksstaterna upptagna utgifter, en s. k. »*extra statsreglering*», innefattande de anslag, som anvisades för tillfälliga utgifter och hvilka skulle af riksgäldskontorets medel bestridas.

Om det i öfrigt skulle erfordras uttalande af en Riksdagens myndighet i denna fråga till fördel för den åsigt, jag här förfäktar, finnes det samma i följande 1854 års konstitutionsutskotts yttrande angående indragning af *ordinarie* anslag:

»Skilnad mellan *ordinarie* och *extra ordinarie statsutgifter*» — säger konstitutionsutskottet — »är för grundlagarne alldeles främmande, hvadan de slutföljder man skulle vilja draga från en sådan åtskilnad

*) Se: Jemförelse mellan folkets skatter 1810 och 1850. pag. 137.

icke kunna ega bestånd. Om Rikets Ständers rätt att allena förordna om användande af statens penningetillgång måste i något fall innebära att, sedan de en gång för obestämd tid beviljat en årlig utgift till ett visst ändamål, Rikets Ständer sedermera kunna förordna, att denna utgift skall i framtiden upphöra, så måste äfven detta kunna tillämpas i andra fall. Ständernas magt att förordna om användandet af statens medel är en i grundlagens bokstaf uttalad *regel*; hvarje inskränkning eller begränsning af denna rätt skulle vara ett *undantag*; men för erkännandet af detta undantag fordras äfven stöd af grundlagens bokstaf. Sådant finnes här icke. Den förmenta vådan af möjligheten att »nedbryta hela statsförvaltningsbyggnaden» kan svårigen hafva varit af grundlagens stiftare tagen i betraktande. Ett sådant företag af Rikets Ständer skulle nemligen icke kunna tänkas annorlunda, än såsom rigtadt mot dem sjelfva och emot svenska folket, som af dem representeras^{*)}.

Vid jemförelse mellan de ordinarie och extra statsanslagen enligt riksstaterna, befinnas dessa utgifter^{**)} hafva utgjort:

År:	På ordinarie stat:	På extra stat:	Summa kronor:
1850	17,900,838	1,429,726	19,330,614
1860	25,508,500	4,018,521	29,527,021
1870	38,792,350	2,408,650	41,201,000
1874	45,008,900	11,680,759	56,689,659
1875	51,836,800	10,763,998	62,600,798
1876	55,185,400	15,329,200	70,514,600
1877	59,176,948	9,265,051	68,442,000
1878	65,322,353	11,476,646	76,799,000
1879	56,490,858	7,317,141	63,808,000
1880	56,961,797	4,769,202	61,731,000
1881	57,010,472	4,713,528	61,724,000
1882	58,065,021	5,751,279	63,816,300
1883	58,536,711	7,827,589	66,364,300
1884	59,135,665	8,221,335	67,357,000
1885	59,812,430	9,035,560	68,848,000
1886	62,176,783	8,401,216	70,578,000
1887	64,046,610	8,416,390	72,463,000
1888	64,357,962	7,845,038	72,203,000

*) Anfördt af herr E. Key i hans yttrande uti Riksdagens Andra Kammaré den 24 mars 1874. (Se Andra Kammaréns protokoll, delen 2, pag. 345.)

**) Efter afdrag af de i nämnda anslag upptagna utgifter för jernvägsanläggningar.

År:	På ordinarie stat:	På extra stat:	Summa kronor:
1889	65,493,411	9,368,588	74,862,000
1890	67,095,321	10,104,679	77,200,000
1891	68,183,147	15,523,853	83,707,000
1892	69,101,311	16,406,389	85,507,700
1893	70,237,526	15,739,474	85,977,000
1894	74,530,013	10,636,886	85,166,900
1895	76,570,326	8,836,874	85,407,200
1896	77,462,524	11,464,076	88,926,600
1897	79,214,710	18,871,190	98,085,900

Hvarje fosterlandsvän måste med smärta se af denna siffersammanställning, huru statsutgifterna med svindlande fart, ofta onödigtvis, ökats under de senaste 47 åren med mer än 400 procent, dervid *icke* inbegripas utgifterna för statens järnvägsbyggnader. Mig synes att Riksdagens och regeringens bemödanden borde syfta derhän att söka minska dessa statsutgifter till ett efter vår skatteförmåga och våra ekonomiska förhållanden lämpadt belopp. Ty känt är att den betydligaste delen af dessa skatter utgöres af de minst bemedlade samhällsklasserna. Om en sådan minskning i statsutgifterna ej kommer att ega rum, som jag nu antydtt, blir följden, att vi komma att behöfva låna af utlandet nödiga medel för att reglera rikets stat.

En annan högst vigtig anmärkning vid statsregleringen, sådan den af Riksdagen verkställes, är att, såsom jag nyss ofvan nämnt, dervid *hela den ordinarie staten lemnas orubbad och att endast den extra staten regleras*. Detta statsutskottets förfarande, som af Riksdagen städse utan anmärkning fått passera, strider mot grundlagens föreskrift i riksdagsordningens § 39, mom. 1, som innehåller: att »statsutskottet — som skall undfå del af Konungens, angående statsverkets tillstånd och behof, till Riksdagen afslåta propositioner och ega tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar — åligger att granska, utreda och uppgifva stats- och riksgäldsverkens tillstånd och förvaltning samt föreslå ej mindre hvad till fyllandet af deras behof fordras, *sedan nödiga indragningar och besparingar blifvit iakttagna*, än äfven beloppet af de summor, hvilka, jemlikt § 63 regeringsformen, skola för särskilda händelser afsättas; så ock att uppgifva, huru mycket bör genom bevillningar utgöras.» — Exempelvis för 1884 års statsreglering utgjorde de ordinarie anslagen 59,135,665 kronor och de extra anslagen blott 8,221,355 kronor och för 1897 års statsreglering de ordinarie utgifterna 79,214,710 och de extra utgifterna endast 18,871,190 kronor; endast dessa extra anslagen blefvo underkastade granskning, under det att den flera gånger

större ordinarie staten lemnades orörd! Om man vill att statsregleringen skall blifva en sanning, måste Riksdagen gripa sig an med de *ordinarie* anslagen och å dessa främst söka åstadkomma den betydliga besparing, som hela landet väntar och hoppas.

Jag skall här nedan vördsamt föreslå de förändringar af reservations- och förslagsanslag allt på *ordinarie* stat, som jag anser, utan nämnvärd olägenhet för statsverkets tillstånd eller behof, kunna ega rum vid regleringen af 1898 års riksstat, nemligen:

Andra hufvudtiteln.

Följande anslag torde böra *upphöra att vara förslagsanslag*, för

1. Departementschefens ombud för tillsyn öfver skrifers allmän-
görande;
2. Ålderstillägg;
3. Ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården
anstälde embets- och tjenstemän;
4. Medikolegala besigtningar;
5. Rese- och traktamentspenningar;
6. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., hvarjemte anslaget
för extra utgifter torde böra *upphöra att vara reservationsanslag*.

Fjerde hufvudtiteln.

På först i denna motion angifna skäl får jag yrka att följande anslag under denna hufvudtitel måtte *upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen för:

1. Garnisonssjukhusen i Stockholm och å Carlsborg;
2. Det icke garnisonerade infanteriets och det indelta kavalleriets
vapenöfningar;
3. Inqvarteringsordnande i Stockholm;
4. Durchmarschkostnader;
5. Remontering och skoning för garnisonerade arméns hästar;
6. Krigshögskolor;
7. Ridskolan;
8. Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet;
9. Artilleriskjutskolor;
10. Krigsskolan;

11. Militärläkares undervisning;
12. Arméns vapen, ammunition och skjutöfningar samt artilleriets öfningar och materiel;
13. Arméns byggnader och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens öfningar och materiel;
14. Trängens öfningar;
15. Arméns munderingsutrustning;
16. Arméns intendentur- och sjukvårdsträng;
17. Arméns kasernutredning samt ved m. m. för den garnisone-
rade armén;
18. Diverse intendenturbehof;
19. Omorganisation af indelta kavalleriet i Skåne och Norrland;
samt att följande anslag måtte *upphöra att vara förslagsanslag*,
nemligen för:
 1. Roteringsunderstöd;
 2. Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena;
 3. Volontärskolor;
 4. Inqvarteringskostnader;
 5. Ålderstillägg;
 6. Rese- och traktamentspenningar;
 7. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementets
afdelning af Kongl. Maj:ts kansli;
 8. Ökad aflöning för de till tjänsteåldern äldste bataljonsläkarne;
 9. De värnpliktiges vapenöfningar;
 10. Fouragering vid garnisonerade armén;
 11. Lindring i rustnings- och roteringsbesvären.

Femte hufvudtiteln.

På förut i denna motion angifna grunder får jag härmed vördsamt yrka, att följande anslag under denna hufvudtitel måtte *upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen för:

1. Flottans nybyggnad och underhåll;
 2. Karlskrona artillericorps;
 3. Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossecorpserna;
 4. Flottans öfningar;
 5. Sjökarteverket;
 6. Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna;
- samt att följande anslag, äfven på ordinarie stat, måtte *upphöra att vara förslagsanslag*, nemligen för:

1. Ålderstillägg;
2. Naturaunderhåll;
3. Lindring i rustnings- och roteringsbesvären;
4. Sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning
derför;
5. Rese- och traktamentspenningar;
6. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.;
7. Ålderstillägg för handelspersonalen vid undervisningsanstalterna
för sjöfart och föreståndaren vid nautisk-meteorologiska byrån.

Sjette hufvudtiteln.

På förut i denna motion angifna skäl får jag yrka, att följande anslag under denna hufvudtitel *måtte upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen för:

<i>Statistiska
Centralbyrån.</i>	{	1. Bibliotekets underhållande;
		2. Arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar;
		3. Officiella statistiska trycket;
		4. En statistisk tidskrift;
		5. Utarbetande af en aflönings- och pensionsstatistik;
		6. Det för landstaterna i länen särskildt inbegripna reservations-
anslaget å 110,000 kronor;
		7. Skiften och afvittringar;
		8. Vägar och kommunikationer;
		9. Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar;
		10. Landtbruksingenjörer och deras biträden;
		11. Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar;
		12. Länsveterinärer;
		13. Hästafvelns förbättrande;
		14. Befrämjande i allmänhet af slöjderna;
		15. Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart;
		16. Befrämjande i allmänhet af bergsbruket;
		17. Fiskerinäringens understöd, och
		18. Extra utgifter;
		19. Väg- och vattenbyggnadsstatens anslag till expenser för all-
männa arbeten och till vägundersökningar.

Dessutom yrkar jag, att följande anslag, äfven på ordinarie stat, *mätte upphöra att vara förslagsanslag*, nemligen för:

1. Statsministern, lönefyllnad;
2. Ålderstillägg;
3. Utflyttningshjälp efter skiften;
4. Odlingshjälp för krononybyggare;
5. Jordförluster genom kanal- och väganläggningar;
6. Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren;
7. Karantänsinrättningen på Käsö;
8. Rese- och traktamentspenningar;
9. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Sjunde hufvudtiteln.

På ofvan redan angifna skäl får jag vördsamt yrka, att följande ordinarie anslag under denna hufvudtitel *mätte upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen för:

1. Telegrafverket;
 2. Enskilda skogsundervisningen;
 3. Kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet;
 4. Byggnader och reparationer;
 5. Extra utgifter;
- samt att följande anslag, äfven på ordinarie stat, *mätte upphöra att vara förslagsanslag*, nemligen till:
1. Belöningar för rofdjurs dödande;
 2. Lyshållning med flera utgifter för kronans publika hus i Stockholm;
 3. Städens friheter;
 4. Kontroll vid enskilda banker och kreditanstalter;
 5. Restitutioner;
 6. Ålderstillägg;
 7. Rese- och traktamentspenningar;
 8. Postafgifter för tjenstebref och dylika försändelser;
 9. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.;
 10. Stämpelkostnader;
 11. Kostnader för allmänna bevillningens uttaxering;
 12. Omkostnader för kontrollverket;
 13. Tullverket;

14. Postverket;
15. Ersättning till städerna för mistad tolag;
16. Skogsväsendet: Till ålderstillägg åt skogsstaten och skogs-institutets lärarepersonal;
17. Observations- och uppbördsprocenten.

Åttonde hufvudtiteln.

På de skäl, jag i början af denna motion angifvit, får jag vörd- samt yrka, att följande ordinarie anslag under denna hufvudtitel *måtte upphöra att vara reservationsanslag*, nemligen till:

1. De under nationalmuseum inbegripna, särskildt upptagna 4 anslag å tillhoppa 14,300 kronor;
 2. Allmänna läroverken;
 3. Det under anslaget till vitterhets, historie- och antiqvitetsakade- mien inbegripna, särskildt upptagna anslag å 450 kronor;
 4. De under anslaget till akademien för de fria konsterna inbe- gripna, särskildt uppförda, tvenne anslag å tillhoppa 21,400 kronor;
 5. Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande;
 6. Extra utgifter;
 7. Understöd åt folkundervisningen: ingående 5 reservationsanslag;
 8. I anslaget för medicinalstyrelsen: ingående reservationsanslag;
 9. I anslaget för musikaliska akademien: ingående reservations- anslag;
 10. I meteorologiska centralanstalten: ingående reservationsanslag.
- Äfven yrkar jag, att följande anslag, äfven de på ordinarie stat, *måtte upphöra att vara förslagsanslag*, nemligen till:

1. Lappmarkens ecklesiastikverk;
2. Det i anslagen för universiteten inbegripna förslagsanslag 162,700 kronor;
3. Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningskolan;
4. Fattigvården i allmänhet;
5. Hospitals underhåll;
6. Ålderstillägg;
7. Rese- och traktamentspenningar;
8. Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.;
9. Understöd åt extra lärare vid allmänna läroverken;
10. Befrämjande af folkundervisningen bland finnar;
11. Lärare vid folkskolor och småskolor;

12. Understöd åt folkhögskolor;
13. Lärare i slöjd vid folkskolor;
14. Anordnande af qvinlig slöjd i folkskola;
15. Åt vikarie för lärare etc. vid folkskola;
16. Hyresersättning åt provinsialläkare;
17. Bidrag till extra provinsialläkares aflönande;
18. Bestridande af kostnader för allmän helso- och sjukvård;
19. Befrämjande af döfstummeundervisningen;
20. Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn.

Nionde hufvudtiteln.

För denna hufvudtitels ordinarie anslag föreslås:

1. att anslaget för blesserade öfver- och underofficerare *måtte upphöra att vara reservationsanslag*;
2. att pensionering af flottans befäl, underbefäl med vederlikar *måtte upphöra att vara förslagsanslag*;
3. att pensionering af flottans och lotsverkets gemenskap *måtte upphöra att vara förslagsanslag*;
4. att anslaget å allmänna indragningsstaten till diverse föremål *måtte upphöra att vara förslagsanslag*;
5. att bidraget till handelsflottans pensionsanstalt att af tullmedlen direkte utgå, enligt 1884 års riksstat upptaget såsom förslagsanslag med 78,000 kronor, *måtte upphöra att vara förslagsanslag*.

På grund af hvad jag här ofvan framställt får jag vördsamt hemställa, att Riksdagen ville besluta,

att alla i 1897 års riksstat uppförda *reservations- och förslagsanslag* måtte i 1898 års riksstat uppföras såsom *bestämda* anslag, sålunda upphörande att tilläggas benämningen *reservations- eller förslagsanslag*.

Om remiss af denna motion till statsutskottet får jag vördsamt anhålla.

Stockholm den 20 januari 1897.

R. Klinckowström

Ledamot af Riksdagens 1:a Kammare
för Elfsborgs län.